

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/476/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2614209041
Dátum vydania rozhodnutia: 16. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2016:2614209041.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu: JUDr. Iveta Jankovičová a členov senátu: JUDr. Daša Kontríková a JUDr. Gabriela Brišková, v právnej veci navrhovateľa: Orange Slovensko, a.s., so sídlom Metodova 8, Bratislava, IČO: 35 697 270, zastúpený advokátskou kanceláriou Bobák, Bollová a spol., s.r.o., so sídlom Dr. Vladimíra Clementisa 10, Bratislava, IČO: 35 855 673, proti odporcovi: P. X., nar. X.X.XXXX, štátny občan SR, bytom W. XXX, o zaplatenie 259,53 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Senica, č. k. 5C/31/2015 - 37 zo dňa 24. februára 2015, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu I. stupňa sa potvrdzuje.

Odporcovi sa nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd rozhodol, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 79,53 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne od 26.4.2013 do zaplatenia, a to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Súd určil, že zmluvná podmienka dojednaná v Zmluve o poskytovaní verejných služieb č. A6651869 zo dňa 3.12.2012 v spojení s Dodatkom k Zmluve o poskytovaní verejných služieb - č. zmluvy: A6651869 zo dňa 3.12.2012 uzavretých medzi navrhovateľom ako dodávateľom a odporcom ako spotrebiteľom, uvedená v Čl. 2, bod 2.5 písmeno b) v znení: „Ak účastník počas doby viazanosti uvedenej v čl. 2 v bode 2.3 Dodatku poruší svoju povinnosť zotrvať v zmluvnom vzťahu s podnikom podľa Zmluvy v znení tohto Dodatku a po celú dobu viazanosti užívať bez prerušenia služby prostredníctvom SIM karty, alebo účastník poruší svoju povinnosť neuskutočniť žiadny taký úkon, ktorý by smeroval k ukončeniu alebo účelom ktorého by malo byť ukončenie platnosti Zmluvy a/alebo Dodatku pred uplynutím doby viazanosti (bez ohľadu na to, či skutočne dôjde k ukončeniu Dodatku alebo Zmluvy), je účastník povinný uhradiť podniku zmluvnú pokutu vo výške 180 eur, pričom pokiaľ k porušeniu povinnosti dôjde v období posledných šiestich mesiacov pred uplynutím doby viazanosti (ďalej tiež „Druhá časť doby viazanosti“), výška zmluvnej pokuty sa bude postupne podľa nižšie uvedených pravidiel znižovať v závislosti od toho koľko mesiacov má ešte uplynúť od okamihu porušenia zmluvnej povinnosti dokonca doby viazanosti. Výška zmluvnej pokuty platnej pre Druhá časť doby viazanosti sa vypočíta tak, že sa počet celých mesiacov medzi posledným dňom doby viazanosti a okamihom porušenia povinnosti (pokiaľ tento nastal počas Druhej časti doby viazanosti) sankcionovanej zmluvnou pokutou vynásobiť číslom, ktoré má v čitateli výšku zmluvnej pokuty, ako je táto uvedená v predchádzajúcej vete, a v menovateli číslo šesť. Výsledná suma zmluvnej pokuty získaná podľa pravidiel uvedených v predchádzajúcich dvoch vetách sa zaokrúhľuje na celé eurocenty nadol. Zmluvná pokuta (resp. v prípade, že sa výška zmluvnej pokuty počas doby viazanosti od určitého okamihu postupne znižuje, platí toto ustanovenie pre zmluvnú pokutu, v jej výške, ako je táto stanovená pre obdobie pred Druhou časťou doby viazanosti) predstavuje rozdiel medzi bežnou maloobchodnou (spotrebiteľskou)

cenou MT bez zľavy z jeho spotrebiteľskej ceny s DPH (uvedenou v čl. 1, bode 1.2 v kolónke označenej číslom 9) a Kúpnu cenou t.j. kúpnu cenou s DPH, za ktorú podnik predal MT účastníkovi, (uvedenou v čl. 1, bode 1.2 v kolónke označenej číslom 4). Právo na zmluvnú pokutu podľa tohto bodu vznikne podniku samotným porušením povinnosti účastníka, a to v okamihu porušenia povinnosti účastníkom, pričom toto právo nie je podmienené vykonaním žiadneho úkonu zo strany podniku (napr. odstúpením od Zmluvy alebo prerušením či obmedzením poskytovania služieb, v prípade porušenia povinnosti podľa bodu 2.3 písmena c) tohto článku).“ je neplatná z dôvodu neprijateľnosti tejto zmluvnej podmienky. Vo zvyšku potom návrh zamietol. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Navrhovateľ vyúčtoval odporcovi faktúrou č. 2177201852 vyhotovenou dňa 15.12.2012 a splatnou dňa 29.12.2012 mesačný poplatok za obdobie od 3.12.2012 do 9.1.2013 v sume 45,01 eur, faktúrou č. 2180751681 vyhotovenou dňa 15.1.2013 a splatnou dňa 29.1.2013 mesačný poplatok za obdobie od 10.1.2013 do 9.2.2013 v sume 33,19 eur a faktúrou č. 2180755587 vyhotovenou dňa 15.1.2013 a splatnou dňa 29.1.2013 platbu za upomienku v sume 1,33 eur.

Súd na základe vykonaného dokazovania a zisteného skutkového stavu veci vyvodil ten právny záver, že návrh bol podaný dôvodne len sčasti. Súd mal preukázané, že predmetná Zmluva o poskytovaní verejných služieb a Dodatok k nej je spotrebiteľská zmluva v zmysle príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka, nakoľko navrhovateľ konal v rámci predmetu svojej obchodnej, resp. inej podnikateľskej činnosti ako dodávateľ v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka, pričom odporca mal v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka postavenie spotrebiteľa, nakoľko pri uzatváraní a plnení predmetnej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a z uvedeného dôvodu je na daný vzťah potrebné aplikovať všetky ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa. Z povahy spotrebiteľských zmlúv vyplýva, že nesmú obsahovať neprimerané podmienky, tzn. ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Súd mal v konaní listinnými dôkazmi preukázané, že odporca porušil svoje povinnosti vyplývajúce mu z platne uzavretej Zmluvy o poskytovaní verejných služieb s navrhovateľom, a to tým, že neplatil za poskytnuté služby riadne a včas. Nedoplatok na službách v zmysle príslušných faktúr predstavoval celkom sumu 79,53 eur. Na základe uvedeného súd zaviazal odporcu na zaplatenie sumy 79,53 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,75 % ročne, ktorá je v súlade s nariadením vlády SR č. 87/1995 Z.z., a to s účinnosťou od 26.4.2013, tzn. od nasledujúceho dňa po uplynutí náhradnej lehoty na plnenie poskytnutej navrhovateľom až do zaplatenia. Súd návrh v časti zmluvnej pokuty v zmysle Dodatku k Zmluve o poskytovaní verejných služieb zamietol a podľa § 153 ods. 3 O.s.p. určil, že ustanovenie o zmluvnej pokute je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, a teda je neplatné z dôvodu jeho neprijateľnosti, nakoľko z obsahu Zmluvy o poskytovaní verejných služieb a Dodatku k nej uzavretej medzi účastníkmi vyplýva, že ich text bol vopred pripravený dodávateľom v podobe typovej zmluvy pre neurčitý počet budúcich spotrebiteľov, pričom spotrebiteľ pri podpise zmluvy nemal možnosť ovplyvniť jej obsah, mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo ju prijať, a z tohto dôvodu v danom prípade nemožno dojednanie o zmluvnej pokute považovať za individuálne dojednané. Súd preskúmal dojednanie o zmluvnej pokute v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, pričom stanovil, že výšku zmluvnej pokuty ako sankcie spojené s nesplnením záväzku odporcu ako spotrebiteľa nemožno považovať za primeranú, a to aj napriek skutočnosti, že k porušeniu povinností odporcu prišlo už v prvom roku 24 mesačnej viazanosti. Z uvedených dôvodov súd dospel k záveru, že zmluvná podmienka dojednaná v predmetnom Dodatku k Zmluve o pripojení o zmluvnej pokute spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán, a to v neprospech odporcu (spotrebiteľa) tým, že od neho za nesplnenie svojho záväzku požaduje, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu s jeho nesplnením spojenú, v dôsledku čoho ide o neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je neplatná ako celok a nemožno použiť moderačné právo upravené v § 545a Občianskeho zákonníka (rozsudok ESD vo veci C-618/10 zo dňa 14.6.2012), v dôsledku čoho bolo možné uplatnenú zmluvnú pokutu ako celok navrhovateľovi iba nepriznať, a to aj napriek skutočnosti, že k porušeniu povinností odporcom prišlo už v prvom roku 24 mesačnej viazanosti. Z návrhu vyplýva, že navrhovateľ požadoval zaplatenie sumy zmluvnej pokuty z titulu náhrady škody, ktorá zodpovedá výške poskytnutej zľavy z kúpnej ceny telekomunikačného zariadenia, pričom predstavuje rozdiel medzi jeho spotrebiteľskou (trhovou) cenou a akciovou cenou. Navrhovateľ uviedol, že uvedená škoda mu vznikla porušením zmluvných povinností zo strany odporcu, keďže zmluvná pokuta v zmysle Dodatku k Zmluve o pripojení plnila funkciu paušalizovanej náhrady škody v prípade porušenia zmluvných povinností. Zo skutkového vymedzenia nároku navrhovateľa na náhradu škody vyplýva, že sa tejto škody domáha z dôvodu porušenia povinností odporcu zotrvať v zmluvnom vzťahu s ním po dobu minimálne 24 mesiacov.

Takto skutkovo vymedzený nárok na náhradu škody je potrebné právne posudzovať podľa § 420 ods.1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého predpokladom vzniku tzv. všeobecnej občianskoprávnej zodpovednosti podľa § 420 Občianskeho zákonníka je protiprávny úkon, spôsobenie škody, príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou a zavinenie. Pre vznik zodpovednosti za škodu je nevyhnuté kumulatívne splnenie všetkých vyššie uvedených 4 predpokladov. Pri neexistencii čo len jedného z nich zodpovednosť za škodu nie je daná. Súd sa nestotožnil s argumentáciou navrhovateľa, nakoľko medzi zmluvnými stranami došlo k písomnej dohode o výške kúpnej ceny telekomunikačného zariadenia, a preto sa nemôže domáhať náhrady škody predstavujúcej rozdiel medzi trhovou a akciovou cenou telekomunikačného zariadenia, nakoľko nie sú naplnené predpoklady pre vznik zodpovednosti za škodu podľa § 420 Občianskeho zákonníka, teda existencia protiprávneho úkonu, spôsobenie škody, príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou a zavinenie, a preto z uvedeného dôvodu súd návrh vo zvyšku, teda v časti o zaplatenie sumy 180,00 eur spolu s úrokmi z omeškania ako náhrady škody zamietol. Podľa § 142 ods. 3 O.s.p., súd rozhodol o náhrade trov konania a odporcovi, ktorý mal vo veci úspech v prevažnej časti, náhradu trov konania nepriznal, pretože mu v konaní žiadne trovy nevznikli.

Odvolanie proti tomuto rozsudku podal navrhovateľ prostredníctvom svojho právneho zástupcu, a to v časti zamietnutia a určenia neprijateľnej podmienky z dôvodu, že rozhodnutie súdu I. stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, z dôvodu, že súd I. stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenia právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav. Súd síce pristúpil ex offo k posudzovaniu zmluvných podmienok v zmysle predpisov na ochranu spotrebiteľa, avšak nesprávne, pretože nesprávne aplikoval základné požiadavky stanovené Občianskym zákonníkom, Smernicou Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej ako „Smernica 93/13“), ako aj judikatúrou Európskeho súdneho dvora, na daný skutkový stav, resp. na vykonané dôkazy neaplikoval zákonné ustanovenia, hoci to bolo pre zákonnosť rozhodnutia nevyhnutné. Keďže súd má povinnosť ex offo skúmať, či zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách sú neprijateľné, jeho povinnosťou je najskôr skúmať naplnenie znakov definície neprijateľnej podmienky, a to či nebola daná podmienka dojednaná individuálne a či ňou bola zároveň spôsobená značná nerovnováha v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa vzhľadom na všetky okolnosti. Poukázal na § 53 ods. 1 OZ v účinnom znení, § 53 ods. 2 OZ, čl. 3 Smernice 93/13, čl. 4 Smernice 93/13. Medzi navrhovateľom a odporcom bola dňa 3.12.2012 uzavretá zmluva o poskytovaní verejných služieb č. A6651869, na základe ktorej sa navrhovateľ zaviazal predovšetkým poskytovať odporcovi telekomunikačné služby a odporca sa zaviazal predovšetkým za tieto služby zaplatiť cenu podľa platného cenníka. Súčasťou tejto zmluvy boli Všeobecné podmienky poskytovania verejných elektronických komunikačných služieb prostredníctvom verejnej mobilnej siete, cenník služieb a Príloha k zmluve o poskytovaní verejných služieb s názvom „Súhlasy“. Následne dňa 3.12.2012 bol medzi zmluvnými stranami Zmluvy o pripojení uzatvorený Dodatok k Zmluve o pripojení, ktorého predmetom bolo 1. aktivácia účastníckeho programu Zábava 3, 2. odpredanie koncového telekomunikačného zariadenia mobilného telefónu zn. Samsung Galaxy Ace, za zvýhodnenú kúpnu cenu vo výške 5 eur (bod 1.2 dodatku), 3. poskytnutie výhody v rámci osobitnej ponukovej akcie „Bonusy ponuky akvizičná ponuka“, a to podľa prílohy k tomuto dodatku Bonusy ponuky „akvizičná ponuka“ zo dňa 26.10.2012 (bod 1.3 dodatku, príloha č. 1 k dodatku k zmluve o pripojení), 4. aktivácia služby nekonečný SMS/MMS balík, klasik, orange chat, zákaznícka zóna (bod 1.4 dodatku), dohoda strán o tom, e odporca zaplatí aktivačný poplatok vo výške 11 eur. Pre získanie týchto výhod odporca pristúpil na prísnejšie podmienky poskytovania telekomunikačných služieb, a to záväzok zotrvať v zmluvnom vzťahu na základe zmluvy o pripojení po dobu 24 mesiacov od nadobudnutia platnosti dodatku; nepožiada o vypojenie z prevádzky alebo dočasnú deaktiváciu SIM karty, atď. V prípade, že by odporca dané podmienky nespĺnil, za porušenie týchto povinností sa zmluvné strany dohodli, že bude zaviazaný zaplatiť zmluvnú pokutu vo výške 180 eur (ďalej ako „dodatok“), pričom pokiaľ k porušeniu povinnosti zo strany odporcu dôjde v období posledných šiestich mesiacov pred uplynutím doby viazanosti (ďalej tiež „druhá časť doby viazanosti“), výška zmluvnej pokuty sa bude postupne znižovať v závislosti od toho koľko mesiacov má ešte uplynúť od okamihu porušenia zmluvnej povinnosti od konca doby viazanosti. Výška zmluvnej pokuty platnej pre druhú časť doby viazanosti sa vypočíta tak, že sa počet celých mesiacov medzi posledným dňom viazanosti a okamihom porušenia vynásobí číslom, ktoré má v čitateli výšku zmluvnej pokuty a v menovateli číslo 6. Výsledná suma zmluvnej pokuty získaná podľa týchto pravidiel sa zaokrúhľuje na celé eurocenty nadol. Odporca porušil svoju základnú povinnosť vyplývajúcu zo zmluvy o pripojení a z dodatku tým, že nezaplatil ani jednu vyúčtovanú cenu za poskytnuté služby, čo bolo v konaní preukázané, t. j. povinnosti uvedené v zmluve a dodatku porušil ihneď po uzavretí

dotatku. Dôvodom uzatvorenia dodatku bola pre odporcu možnosť získať zvýhodnenie cenách za telekomunikačné služby oproti platnému cenníku, a to najmä uzatvorením dodatku, ktorého obsah bola dohoda o získaní programu Základ. A to všetko za jednej podmienky, a to že v rámci dohodnutej viazanosti bude využívať služby dohodnuté v zmluve o pripojení poskytované navrhovateľom a za tieto služby bude riadne a včas uhrádzať cenu. To znamená, že navrhovateľ pre využívanie týchto výhod požadoval, aby odporca zotrval v danom vzťahu po dobu 24 mesiacov, a rovnako občas tejto doby využíval jeho služby a platil za ne cenu. Pre zabezpečenie splnenia tejto podmienky, ktorú navrhovateľ požadoval pre poskytnutie týchto výhod, bola dohodnutá sankcia za porušenie tejto podmienky, zmluvná pokuta. Výška tejto zmluvnej pokuty pritom závisela od hodnoty telefónu, ktorý si účastník vybral. Súd sa pritom ale vôbec nezaoberal skutočnosťou, že daný mobilný telefón mohol odporca kúpiť rovnako aj bez akejkoľvek hrozby sankcie za nedodržanie riadneho plnenia svojich povinností počas doby viazanosti, resp. ak nechcel byť viazaný hrozbou sankcie v takejto výške, mohol si vybrať lacnejší mobilný telefón taktiež za symbolickú cenu, s ktorým by bola spojená zmluvná pokuta v nižšej sume. Možnosť voľby a prispôsobenia si zmluvných podmienok podľa vlastných možností a podmienok je podľa ich názoru jednoznačne zabezpečená individuálnosťou dohody medzi oboma stranami, kedy spotrebiteľ má možnosť ovplyvniť obsah zmluvných podmienok, a to tak, že 1. uzavrie kúpnu zmluvu s navrhovateľom alebo iným predajcom, v ktorej kúpna cena bude dohodnutá za daný mobilný telefón v rámci bežných maloobchodných cien; 2. uzavrie dodatok, ktorého súčasťou je aj zmluva o kúpe mobilného telefónu, pričom si je vedomý, že s hodnotou vybraného telefónu stúpa aj výška zmluvnej pokuty. Pri posudzovaní podmienky, ktorá bola v zmluve uvedená na základe individuálneho rozhodnutia spotrebiteľa, je aplikácia ustanovení o neprijateľných podmienkach, či už podľa OZ v spojení s interpretáciou podľa Smernice 93/13, ako aj podľa judikatúry Európskeho súdneho dvora, vylúčená. Ďalej citoval stanovisko ESD uvedené vo viacerých rozhodnutiach, a to že „Systém ochrany zavedený smernicou vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplývať na ich obsah.“ (C-168/05 Elisa Mostaza Clero proti Centro Móvil Milenium SL, z 26.10.2006, bod 25 rozhodnutia). Obdobne znie stanovisko ESD v rozhodnutí v spojených veciach C-240/98 až C244/98 Océano Grupo Editorial a Salvat Editores, bod 25, a v rozhodnutí C-40/08 Asturcom Telecomunicaciones SL proti Cristina Rodriguez Nogueira, bod 29, C-137/08 VB Pénzügyi Lízing Zrt. proti Ferenc Schneider, bod 47. To znamená, že smernica, ako aj právna úprava Občianskeho zákonníka, vychádza zo skutočnosti, že spotrebiteľ je znevýhodnený pri uzatváraní predmetnej zmluvy, resp. jej časti, ktorá obsahuje posudzovanú podmienku, a jeho znevýhodnenie, čo sa týka informovanosti a možnosti vyjednávania vedie k prijatiu podmienok, ktoré sú pre neho značne nevýhodné. Ochrana spotrebiteľa podľa Smernice 93/13 predpokladá formálnu rovnováhu, avšak tiež skutočnú nerovnováhu založenú pri uzatvorení zmluvy, aby následne aplikáciou tejto smernice mohlo dôjsť k skutočnej rovnováhe. Vzhľadom na skutkové okolnosti (uvedené vyššie) pri uzatváraní zmluvy, má spotrebiteľ dostatočnú vyjednávaciu silu a môže vplývať na obsah dodatku, aj pokiaľ ide o zmluvnú pokutu. Vnútroštátny súd tak v rámci úloh, ktoré mu vyplývajú z ustanovení smernice, musí preskúmať, či zmluvná podmienka, ktorá je predmetom sporu, ktorý prejednáva, patrí do rámca uplatnenia uvedenej smernice. (bod 49 rozhodnutia) Na účely zabezpečenia efektívnosti ochrany spotrebiteľa požadovanej normotvorcom Únie musí vnútroštátny súd vo všetkých prípadoch a bez ohľadu na pravidlá vnútroštátneho práva stanoviť, či sporné ustanovenie bolo alebo nebolo predmetom individuálnej dohody medzi predajcom alebo dodávateľom a spotrebiteľom. Pokiaľ ide o značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa ako ďalší znak neprijateľnosti podmienok, považujú za nevyhnutné prihliadať na nerovnováhu založenú samotným uzatvorením dodatku, a to v prospech spotrebiteľa, a to s prihliadnutím na výhodu ceny telekomunikačných služieb, ktorú získava uzatvorením dodatku. Poukázal na C-243/08 Pannon GSM Zrt. proti Erzsébet Sustikné Györfi, C-237/02 Freiburger Kommunalbauten Gmb Baugesellschaft & Co. KG proti Ludger Hofstetter a Ulrike Hofsteter, zo dňa 1.4.2004, uznesenie NS zo dňa 16.3.2006, sp. zn. 33Obo/934/2004, NS ČR aj v rozhodnutí zo dňa 28.2.2008, sp. zn. 33Cdo/3053/2007. Zmluvné dojednanie v dodatku je týmto prípadom obdobné, pretože sankcia za nedodržanie riadneho platenia si povinností je vyvážená výhodami spotrebiteľa, ktoré získava pri uzatváraní dodatku, ako aj najmä zvýhodnenie v cenách za telekomunikačné služby, telekomunikačné zariadenia a najmä mobilný telefón za symbolickú cenu oproti jeho obvyklej kúpnej cene. Na druhej strane to odporca nakoniec zneužil tým, že po uzatvorení samotného dodatku sa odporca po vystavení prvej faktúry dostal do omeškania a za poskytované služby nič nezaplatil. Odporca teda využil zľavy a akcie poskytnuté navrhovateľom, bez splnenia svojich záväzkov. Podľa nášho názoru sa nemožno stotožniť sa vyjadrením súdu, že dojednaná zmluvná pokuta je neprimerane vysoká, nakoľko zmluvná

pokuta bola dohodnutá vo výške predstavujúcej rozdiel medzi akciovou kúpnu cenou vo výške 5 eur a bežnou maloobchodnou kúpnu cenou vo výške 185 eur. K argumentácii súdu, že dohoda o zmluvnej pokute poškodzuje spotrebiteľa poukazujú, že zmluvná pokuta ako forma paušalizovanej náhrady škody podľa judikatúry predsa znamená, že bez ohľadu na výšku spôsobenej škody, uplatnenie zmluvnej pokuty je dôvodné bez potreby zisťovania alebo odôvodňovania spôsobenej škody. Pri aplikácii práva na ochranu spotrebiteľa súd opomenul aplikáciu základných zásad uvedených v § 3 ods. 1 OZ: „Výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi. Opomenul zisťovať, či v danom prípade mohol alebo nemohol žalovaný individuálne ovplyvniť zmluvnú podmienku. Ďalej opomenul aplikovať článok 4 ods. 1 smernice 93/13 (zároveň § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka): „Bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia článku 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.“ Navrhol, aby odvolací súd podľa § 220 O.s.p. rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zmenil tak, že návrhu v celom rozsahu vyhovie a súd neurčuje zmluvnú podmienku uvedenú v štvrtom výroku napadnutého rozhodnutia za neplatnú z dôvodu jej neprijateľnosti, resp. podľa § 221 O.s.p. rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej časti zrušil, príp. vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Ďalej navrhol, aby súd rozhodol taj o náhrade trov odvolacieho konania, ktoré si v prípade úspechu týmto uplatňuje, a to ako trovy právneho zastúpenia v sume 107,05 eur (1. prevzatie a príprava zastúpenia 21,58 eur, 2. písomné podanie na súd 21,58 eur, 3. odvolanie zo dňa 15.04.2015 v sume 21,58 eur, 4. režijný paušál /2 x 8,04 eur, 1 x 8,39 eur podľa § 16 ods. 3 cit. vyhl./ 24,47 eur).

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p. Občiansky súdny poriadok), po zistení, že odvolanie podala včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.) oprávnená osoba účastník konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu I. stupňa je vecne správne.

Navrhovateľ uzavrel s odporcom dňa 3.12.2012 Zmluvu o poskytovaní verejných služieb č. A6651869, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sú Všeobecné zmluvné podmienky a toho istého dňa, teda 3.12.2012 aj Dodatok k tejto Zmluve o poskytovaní verejných služieb č. A6651869. V zmysle predmetnej zmluvy navrhovateľ vypožičal odporcovi mikroprocesorovú kartu - SIM kartu, ktorá umožňovala odporcovi využívať telekomunikačné služby poskytované žalobcom, SIM karte bolo priradené účastnícke telefónne číslo XXXX/XXX XXX. Odporca v zmysle Zmluvy o poskytovaní verejných služieb získal účastnícky program „Zábava 3“ a navrhovateľ v zmysle Dodatku k Zmluve odpredal odporcovi telekomunikačné zariadenie značky Samsung Galaxy Ace za kúpnu cenu 5 eur s DPH, pričom bežná maloobchodná cena tohto telekomunikačného zariadenia - mobilného telefónu (ďalej len „mobilný telefón“) bez zľavy, za ktorú podnik mobilný telefón zo svojho majetku predáva je 185 eur.

V zmysle čl. 2 bod 2.3 Dodatku k Zmluve o poskytovaní verejných služieb sa odporca zaviazal zotrvať v zmluvnom vzťahu s navrhovateľom po dobu najmenej 24 mesiacov odo dňa uzavretia Dodatku k Zmluve a po celú túto dobu bez prerušenia využívať služby navrhovateľa. Tiež sa zaviazal, že neuskutoční žiaden taký úkon, ktorý by smeroval k ukončeniu platnosti Zmluvy o pripojení pred uplynutím dojednanej doby z dôvodu nesplnenia alebo porušenia niektorej zo zmluvných povinností, ku ktorým sa zaviazal v Zmluve o poskytovaní verejných služieb a v Dodatku k Zmluve. Pre prípad porušenia zmluvných povinností sa účastníci konania v zmysle Čl. 2 bod 2.5 Dodatku k Zmluve dohodli, že navrhovateľ má nárok na zmluvnú pokutu vo výške 180 eur za mobilný telefón značky Samsung Galaxy Ace, pričom pokiaľ k porušeniu povinnosti dôjde v období posledných šiestich mesiacov pred uplynutím doby viazanosti (ďalej tiež „Druhá časť doby viazanosti“), výška zmluvnej pokuty sa bude postupne podľa nižšie uvedených pravidiel znižovať v závislosti od toho koľko mesiacov má ešte uplynúť od okamihu porušenia zmluvnej povinnosti dokonca doby viazanosti. Výška zmluvnej pokuty platnej pre Druhá časť doby viazanosti sa vypočíta tak, že sa počet celých mesiacov medzi posledným dňom doby viazanosti a okamihom porušenia povinnosti (pokiaľ tento nastal počas Druhej časti doby viazanosti) sankcionovanej zmluvnou pokutou vynásobiť číslom, ktoré má v čitateli výšku zmluvnej pokuty, ako je táto uvedená v predchádzajúcej vete, a v menovateli číslo šesť. Výsledná suma zmluvnej pokuty získaná podľa pravidiel uvedených v predchádzajúcich dvoch vetách sa zaokrúhľuje na celé eurocenty nadol. Zmluvná pokuta (resp. v prípade, že sa výška zmluvnej pokuty počas doby viazanosti od určitého okamihu postupne

znižuje, platí toto ustanovenie pre zmluvnú pokutu, v jej výške, ako je táto stanovená pre obdobie pred Druhou časťou doby viazanosti) predstavuje rozdiel medzi bežnou maloobchodnou (spotrebiteľskou) cenou MT bez zľavy z jeho spotrebiteľskej ceny s DPH (uvedenou v čl. 1, bode 1.2 v kolónke označenej číslom 9) a kúpnou cenou, tzn. kúpnou cenou s DPH, za ktorú podnik predal MT účastníkovi, (uvedenou v čl. 1, bode 1.2 v kolónke označenej číslom 4). Právo na zmluvnú pokutu podľa tohto bodu vznikne podniku samotným porušením povinnosti účastníka, a to v okamihu porušenia povinnosti účastníkom, pričom toto právo nie je podmienené vykonaním žiadneho úkonu zo strany podniku (napr. odstúpením od Zmluvy alebo prerušením či obmedzením poskytovania služieb, v prípade porušenia povinnosti podľa bodu 2.3 písmena c) tohto článku).

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka (účinného v čase uzavretia zmluvy), spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka (účinného v čase uzavretia zmluvy), za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah.

Podľa § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka (účinného v čase uzavretia zmluvy), ak k dodávateľ nepreukáže opak, zmluvné ustanovenia dohodnuté medzi dodávateľom a spotrebiteľom sa nepovažujú za individuálne dojednané.

Podľa § 53 ods. 4, písm. k) Občianskeho (účinného v čase uzavretia zmluvy), za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú najmä ustanovenia, ktoré požadujú od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením jeho záväzku.

Podľa § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka (účinného v čase uzavretia zmluvy), zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka (účinného v čase uzavretia zmluvy), neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa Smernice Rady 93/13/EHS z 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách (ďalej len smernica), ktorá síce nie je pre členské štáty EÚ priamo záväzná, avšak predstavuje interpretačné pravidlo a ktorá už bola transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, v zmysle čl. 2 písm. a) nekalé podmienky znamenajú zmluvné podmienky definované v čl. 3.

Podľa čl. 3 bod 1 smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán vzniknutých na základe zmluvy k škode spotrebiteľa. Podľa bodu 2 podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty, podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz. Podľa bodu 3 príloha smernice obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

V zmysle čl. 4 smernice bez toho, aby boli dotknuté ustanovenia čl. 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky

okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy, alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Prvostupňový súd správne návrh v časti zmluvnej pokuty v zmysle Dodatku k Zmluve o poskytovaní verejných služieb zamietol a podľa § 153 ods. 3 O.s.p. určil, že ustanovenie o zmluvnej pokute je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Z obsahu Zmluvy o poskytovaní verejných služieb a Dodatku k nej uzavretej medzi účastníkmi vyplýva, že ich text bol vopred pripravený dodávateľom v podobe typovej zmluvy pre neurčitý počet budúcich spotrebiteľov, spotrebiteľ pri podpise zmluvy nemal možnosť ovplyvniť jej obsah, mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo ju prijať, a z tohto dôvodu v danom prípade nemožno dojednanie o zmluvnej pokute považovať za individuálne dojednané. Tak isto spôsobuje nerovnováhu právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Preskúmaním dojednania o zmluvnej pokute v zmysle ustanovenia § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, prvostupňový súd stanovil, že výšku zmluvnej pokuty ako sankcie spojennej s nesplnením záväzku odporcu ako spotrebiteľa nemožno považovať za primeranú, a to aj napriek skutočnosti, že k porušeniu povinností odporcu prišlo už v prvom roku 24 mesačnej viazanosti.

Podľa ustanovenia § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

Prvostupňový súd sa správne nestotožnil s argumentáciou navrhovateľa, nakoľko medzi zmluvnými stranami došlo k písomnej dohode o výške kúpnej ceny telekomunikačného zariadenia, a preto sa nemôže domáhať náhrady škody predstavujúcej rozdiel medzi trhovou a akciovou cenou telekomunikačného zariadenia. Keďže sa navrhovateľ domáhal zaplataenia titulom zodpovednosti za škodu podľa § 420, nie sú naplnené predpoklady pre vznik zodpovednosti za škodu : 1. existencia protiprávneho úkonu, 2. spôsobenie škody, 3. príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou a 4. zavinenie. Prvostupňový súd za takéhoto zdôvodnenia mohol návrh vo zvyšku, teda v časti o zaplataenie sumy 180 eur spolu s úrokmi z omeškania ako náhrady škody zamietnuť. Navrhovateľ totiž požadoval zaplataenie sumy zmluvnej pokuty z titulu náhrady škody, ktorá zodpovedá výške poskytnutej zľavy z kúpnej ceny telekomunikačného zariadenia, pričom predstavuje rozdiel medzi jeho spotrebiteľskou (trhovou) cenou a akciovou cenou. Uviedol, že škoda mu vznikla porušením zmluvných povinností zo strany odporcu, keďže zmluvná pokuta v zmysle Dodatku k Zmluve o pripojení plnila funkciu paušalizovanej náhrady škody v prípade porušenia zmluvných povinností. Zo skutkového vymedzenia nároku navrhovateľa na náhradu škody vyplýva, že sa tejto škody domáha z dôvodu porušenia povinnosti odporcu zotrvať v zmluvnom vzťahu s ním po dobu minimálne 24 mesiacov. Bolo preto potrebné posudzovať jeho nárok podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Predpokladmi tzv. všeobecnej občianskoprávnej zodpovednosti podľa § 420 Občianskeho zákonníka je protiprávny úkon, spôsobenie škody, príčinná súvislosť medzi protiprávnym úkonom a škodou a zavinenie. Pre vznik zodpovednosti za škodu je nevyhnuté kumulatívne splnenie všetkých vyššie uvedených 4 predpokladov. Pri neexistencii čo len jedného z nich zodpovednosť za škodu nie je daná.

Vecne správne rozhodnutie súdu I. stupňa bolo preto potvrdené podľa ust. § 219 ods. 1 O.s.p..

Podľa ust. § 224 ods. 1 za použitia ust. § 142 ods. 1 O.s.p. rozhodol odvolací súd o trovách odvolacieho konania, pretože úspešný odporca nežiadal ich náhradu a ani mu nevznikli.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je možné podať odvolanie.